

In gie era da Vuorz ed aulta participaziun a Breil

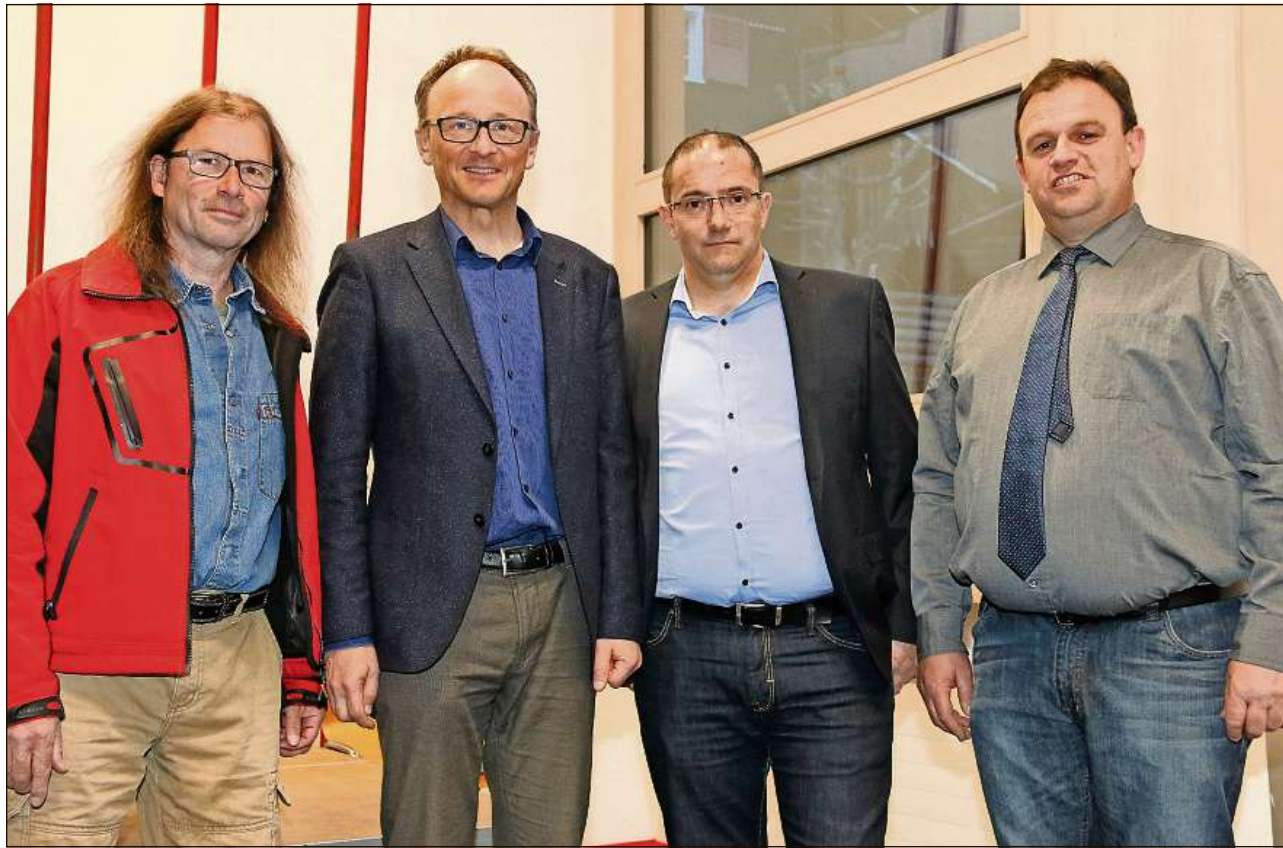
Las vischnauncas da Breil, Vuorz ed Andiastr han detg gie la fin d'jamna al project da fusiun

DA HANS HUONDER / ANR

■ **Quella ga eis ei reussiu. Suenther che Vuorz ha detg na igl onn 2012 al contract da fusiun han tuttas treis vischnauncas approbau el quella ga. La vischnaunca nova ha num Breil. Sco colligiazioni denter Vuorz, Andiastr e Breil vegn erigiu ina via.** Avon rodund in onn han Andiastr e Vuorz decidu en ina votaziun da menar las contractivas da fusiun cun Breil. Cun quei ei la varianta da far il medem cun Ilanz/Glion stada giud meisa. Il contract da 2012 ei vegnius surluvraus e presentaus als vischins en differents arranschaments d'informaziun. La sonda sera han Vuorz ed Andiastr decidu en lur radunonzas communalas davart il contract da fusiun, la dumengia ha Breil fatg quei all'urna.

Cuntents cul resultat

La vischnaunca da Vuorz ha approbau il contract da fusiun cun 133 gie encunter 97 na. «Jeu sundel surpris dil resultat relativamein clar. Jeu havevel quintau cun ina decisiun bia pli satella», di il president communal da Vuorz *Guido Dietrich*. La decisiun positiva da Vuorz attribuescha el surtut al project da via: «Cun quel vegnin nus plitost a frida cul traffic supplementar.» El menziuna denton era la situaziun, respectivamein las perspectivias finanziarias dalla vischnaunca: «Ina reducziun dils tscheins d'aua sco proponida dil cussegl federal per 30 pertschien reducescha nossas entradas per tschun pertschien ni rodund 150 000 francs. Per mei ei la votaziun dalla sonda sera era stada la damonda schebein il temps per ina

■ **Ils exponents dalla fusiun la primavera alla presentaziun publica dil project a Danis. Da seniesther Guido Dietrich (president communal da Vuorz), il meinaproject Ursin Fetz, Sievi Sgier (president communal d'Andiastr) e Clau Schlosser (president communal da Breil).**

FOTO H. HUONDER

fusiun ei insumma madirs ni buc.» Tenor Dietrich havessen contractivas da fusiun cun Ilanz/Glion cuzzau silmeins aunc ina ga dus entochen tschun onns. El ei cuntents che la decisiun ei curdada: «Quei conclud gida a cuntinuar e mirar egl avegnir senza in'atmosfera emozionala.»

Impurtanta rolla dils giuvens

Fetg cuntents cul resultat dalla votaziun – oravontut a Vuorz – ei era il president communal d'Andiastr *Sievi Sgier*: «La giuventetgna ei stada presenta ad omisduas radunonzas communalas ed ha giugau ina impurtanta rolla en quella decisiun. Ella ha dau in clar signal en favur dalla fusiun. Jeu haiel denton buca spitgau in aschi clar resultat da Vuorz.» Andiastr ha approbau il contract da fusiun cun 82 gie encunter diesch na: «Ch'ei detti tier nus entgens che voteschian na savevan nus e quei ei secapescha era legitim.» Sgier puntuescha: «Entras la fusiun e la via vegnin nus pli datier in da l'auter e daventein aschia in'unitad era quei che pertucca il turissem e l'economia. Il Resort Pra-

das, la piazza da golf, hotels, fatschentas e stizuns ein egl avegnir pli datier da Vuorz ed Andiastr, respectivamein da Breil.» Tenor Sgier ha ei ussa num da realisar il project da fusiun. Ina suprastonza transitoria vegn a far las preparativas sco per exempel per las elecziuns ni era la constituziun communal.

Tuts profiteschan

A Breil ei la decisiun en favur dalla fusiun curdada gia avon che Andiastr e Vuorz decidien. «Entochen il venderdis sera havevan gia 400 persunas votau», di il president communal *Clau Schlosser*. Cun 469 gie encunter 115 na ei il resultat fetg clar. Cun 61,66 pertschien ei la participaziun alla votaziun medemamein stada aulta. Schlosser plaيدا d'ina decisiun historica: «La vischnaunca da Breil consista dapi ch'ins sa da ses vischinadis aschia che quella fusiun ei in pass historic.» El ei perschadius che tuttas treis vischnauncas profiteschan egl avegnir da quella fusiun. «Igl ei adina stau nosta finamira da procurar per in'unitad era da-

mai che nus collaborein dapi onns sil sector turistic. Cun la via da colligiazioni creschan ils loghens ensemen. A Breil havein nus giu la stad vargada ustrias pleinas pli che pleinas la sera. Da quei svilup profiteschan uss era ils menaschis a Vuorz ed Andiastr.» El speri ch'ei reusseschi da metter en moviment enzategi communal blamein.

Pei da taglia da 100 pertschien

La vischnaunca nova senumna Breil. Il pei da taglia vegn fixaus sin tschien pertschien. Igl uoppen – ch'ei adina puspei era staus en discussiun – ei in cumpromiss, respectivamein ina mischeida denter propostas vegnidas ord tuttas treis vischnauncas. Quellas ein vegnidas unidas: In sulegl (Andiastr), ils Cavistrai (Breil) ed in casti (Vuorz, Munt Sogn Gieri). La vischnaunca vegn ad haver ina structura politica analoga a quella che Breil ha oz. Radunonza communal e votaziun all'urna, cussegl da vischnaunca cun 13 commembers e suprastonza communal cun tschun commembers.

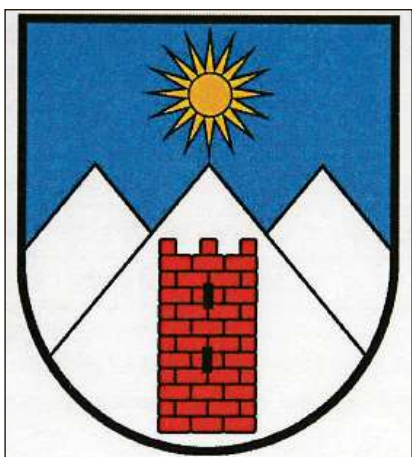
Ell'emprema perioda d'uffeci duei Breil haver ovg, Vuorz treis ed Andiastr dus sez el parlament. La suprastonza communal duei secumponer da treis commembers da Breil e mintgama in da Vuorz ed Andiastr. Breil duei esser ina vischnaunca romontscha. Cun rodund 1800 habitonts ei la vischnaunca nova semtgada per las sfidas dils proxims onns.

Ina via da colligiazioni

La votaziun dalla fin d'jamna ei stada colligiada cul credit per la nova via da colligiazioni da Vuorz a Breil tras il territori sur Migliè. Quella ei calculada cun tschun milliuns francs e vegn sustenida dil cantun cun dus milliuns francs. La via ei necessaria denter auter pils transports da scolarets e scolars. Quella via, mo era il traffic che sedat cheutras tras il vitg da Vuorz ei staus in dils gronds temas ella discussiun avon la votaziun davart la fusiun. Quei mument che la via ei realisada duein las scolas vegnir fusiunadas. La finamira ein partizions da scoletta a Danis, Breil e Vuorz. La scola primara duei lu esser a Breil (1.–4. classa) e Danis (5.–6. classa). Il scalem superiur duei vegnir menaus a Danis. Ella media han las treis vischnauncas giu ensemen ils davos onns 15 naschientschas. Entochen tier la fusiun definitiva dallas scolas van ils scolars d'Andiastr e Vuorz vinavon a scola a Rueun.

U ensi ni engiu

Che Vuorz ed Andiastr havevan il proxim temps negina altra lègga che da fusiun, muossan entginas cefras che pertuccan ils menaschis communalas. Senza in partenari, mo era senza il sustegn supplementar dil cantun havevan ellas buca saviu ademplier lur obligaziuns ils proxims onns pertuccont investiziuns necessarias. Ils proxims tschun onns ein previdas leu investiziuns ell'altezia da mintgamai varga 2000 francs per habitont. Quei ei claramein sur la media cantunala. A Breil ein investiziuns da 1000 francs per persuna previdas. Ina planisaziun da finanzas muossa che las treis vischnauncas – mo oravontut Andiastr e Vuorz – stattan meglier egl avegnir en ina vischnaunca fusiunada cun Breil. Il cantun sustegn la fusiun cun ina contribuziun da promozion da biebein quater milliuns francs. Leutier vegnan dus milliuns francs per la nova via da colligiazioni.

■ **Igl uoppen dalla nova vischnaunca da Breil.**

MAD

Tujetsch: Gie alla residenza da seniors a Sedrun

■ **(anr/hh) La radunonza communal da Tujetsch ha approbau claramein il venderdis sera la fundaziun dalla Residenza Dulezi SA e la finanziaziun da quella.** Tenor conclud eis ei previu da fundar ina societad anonima da caracter communizeivel. Cun la construcziun, gestiun e direcziun d'habitaziuns senza impediments intenda la societad da scafir cundiziuns da basa emperneivlas per viver ella vegliadetgna. Leutier s'au da la purschida da survetschs tenor basegns dils habitonts. Denter quels s'audan survetschs sco il habitar assistiu ni habitar cun survetschs, la gastronomia ed ulteriurs survetschs che corrispundan als basegns. Quellas cundiziuns duei il baghetg niev a Sedrun/Dulezi ademplier cun pliras habitaziuns. La societad duei perseguitar in intent public e comunizeivel e buc in intent da gudogn. La vischnaunca da Tujetsch fundescha la societad cun in capital d'acziun entras in deposit en daner blut da 100 000 francs.

Il medem mument conceda la vischnaunca alla Residenza Dulezi SA il dretg da baghegiar independent per in cuoz da 50 onns per la construcziun

dalla residenza ed ulteriurs dretgs da servitud. Pils emprems diesch onns sto la Residenza Dulezi SA pagar negin tscheins pil dretg da baghegiar. Plinavon vegn la vischnaunca a metter a disposiziun alla societad ina reserva en daner blut da 2,9 milliuns francs.

Per segirar cundiziuns da finanziaziun optimalas stat la vischnaunca era buna cun ina garanzia pil capital jester restont.

La vischnaunca surpren tschien pertschien dil capital d'acziun. Per segirar el futur igl intent dedicau alla societad vul la vischnaunca salvar en siu possess la quota d'acziun da silmeins 95 pertschien. Aschinavon che la vischnaunca preveda in di ina vendita d'acziun che reducescha la cumpart dalla vischnaunca sut 66,66 pertschien dil capital dalla societad basegna quella midada il consentiment dalla radunonza communal.

Medemamein ha la radunonza da vischnaunca concedu in credit da 2,13 milliuns francs per la construcziun dalla garascha, dil plaz avon la residenza e dils parcadis dalla vart dil vest dil baghetg dalla Residenza Dulezi.

■ **Visualisaziun dalla residenza da seniors preveda a Sedrun.**

MAD